

2025-09-26

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Åsa Forsell
070-2233229
asa.forsell@tco.se

Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie i rapporten med underlag till Sveriges sociala klimatplan

KN2025/1166

TCO har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade remiss och lämnar nedanstående synpunkter.

TCO anser att det är helt rätt att Sverige upprättar en social klimatplan för att ta del av möjligheten att använda medel från EU:s sociala klimatfond i syfte att stödja utsatta hushåll och utsatta transportanvändare genom förbättrad tillgång till utsläppsfri och utsläppssnål mobilitet och transport. TCO tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om elbilspremie som svarar mot det uppdrag som givits av regeringen och då det ligger i linje med de regler som är upprättade för att kunna använda medel från EU:s sociala klimatfond. Förslaget bygger på gedigna analyser som ringar in målgrupperna avseende såväl inkomstnivå som tillgång till transportmöjligheter och i vilken utsträckning målgrupperna kommer att påverkas av ETS2.

Även om målet är att införa ett enkelt system går det inte att undvika detaljer för att få ett träffsäkert stöd med avsedd inriktning, vilket också innebär ett krångligare regelverk. På en övergripande nivå framstår avvägningarna kring olika detaljer i förslaget som kloka och väl genomtänkta. Att både nya och begagnade elbilar ska ingå och både köp och leasing framstår är positivt. Premiens nivå framstår som välavvägd mot bakgrund av studien som genomförts. Det framstår vidare som klokt med ett maxtak för hur mycket elbilen får kosta, inte minst för systemets legitimitet.

Möjligtvis finns det inslag i förslaget som skulle kunna ändras till det bättre. Här tänker vi i första hand på begränsningen att hushåll/individer som ansöker om elbilspremien inte får ha ägt en laddhybrid de senaste 12 månaderna. Om ett hushåll i målgruppen vill byta upp sig från laddhybrid till elbil vore det positivt för klimatomställningen och värt att stödja inom ramen för den riktade elbilspremien.

Det är svårt att på förhand veta hur många i målgruppen som kommer att vilja ansöka om den riktade elbilspremien. Om det visar sig finnas fler sökande än vad de avsatta resurserna räcker till borde mer medel tillföras för ändamålet. Klimatmålen måste nås och

resurser behöver satsat för att klimatomställningen ska bli rättvis. Så om det införs ett riktat stöd till en specifik målgrupp som riskerar att drabbas negativt borde alla inom målgruppen som är intresserade av att ta del av stödet för att kunna ställa om ges den möjligheten. Om den riktade elbilspremien visar sig vara efterfrågad inom målgruppen finns det skäl att överväga att förlänga perioden man kan ansöka om elbilspremien.

I målgruppen för den sociala klimatfonden har utöver vissa hushåll och individer även vissa mikroföretag utpekats som särskilt utsatta. TCO räknar med att regeringen återkommer med förslag på stöd för att nå den målgruppen.

Den riktade elbilspremien är *ett* sätt att kompensera hushåll och individer som riskerar att påverkas negativt av prishöjningar på drivmedel som är att vänta som en följd av ETS2. Fler kompenserande åtgärder kommer att behövas för att underlätta, möjliggöra och förstärka den gröna omställningen. Genom en rättvis omställning skapas folkligt stöd och engagemang. Övriga intäkter från ETS2 som kommer att tillfalla Sverige behöver reserveras för åtgärder som på ett effektivt sätt bidrar till en rättvis klimatomställning och skapar acceptans för ETS2 och kommande höjda drivmedelspriser.

Att ETS2 kommer att leda till ökade drivmedelspriser samt hur intäkterna från ETS2 ska användas behöver också kommuniceras tydligt då acceptansen bygger på att det finns god kännedom och förståelse om åtgärderna och deras syfte. Åtgärder för rättvis klimatomställning kan utformas som stöd till individer och företag för att på olika sätt underlätta omställningen till ett fossilfritt samhälle. Intäkter från ETS2 borde även kunna användas som stöd till landets kommuner och regioner där det finns stora behov av åtgärder för klimatanpassning som följd av ett förändrat klimat.

Gällande information om den riktade elbilspremien är det såklart avgörande att målgruppen ges kännedom om möjligheten att ansöka om elbilspremien samt även om ekonomiska stöd för att installera laddbox. Det är också centralt med god kännedom i samhället generellt om elbilspremien, dess syfte och finansiering precis som god kännedom om andra mål och åtgärder på klimatområdet för att få förståelse för och underlätta klimatomställningen till ett fossilfritt samhälle. Det borde tas fram en strategi för detta.

Therese Svanström
Ordförande

Åsa Forsell
Utredare